

Recomendación dirixida á Consellería de Política Social para que a tarxeta que acredita a condición de discapacidade se edite en versión bilingüe

Expediente: P.3.Q/21388/17

Santiago de Compostela, 2 de outubro de 2017

Sr. conselleiro:

Nesta institución iniciouse expediente de queixa como consecuencia do escrito de [REDACTED] relativo á non expedición en castelán da súa tarxeta de discapacidade. Esta queixa tramítase en castelán por petición expresa da persoa que promove este expediente.

ANTECEDENTES

No seu escrito, esencialmente, indicábanos que ten recoñecido oficialmente polo organismo competente da Xunta de Galicia un grao de discapacidade física do 60 %.

Con data de 4 de agosto de 2016, foi publicada no Diario Oficial de Galicia (nº 147, páxinas 34545 a 34561), a Orde da Consellería de Política Social da Xunta de Galicia, do 20 de xullo de 2016, pola que se crea a tarxeta acreditativo do grao de discapacidade e regúlase o procedemento para a súa obtención.

De acordo co seu art. 2, parágrafo 1.º, a nova tarxeta ten por finalidade "facilitar a acreditación da condición de persoa con discapacidade do seu titular." O precepto seguinte (art. 3) engade que poderán ser titulares da mesma "as persoas que teñan recoñecido un grao de discapacidade igual ou superior ao trinta e tres por cento, cuxo expediente conste en poder da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia, segundo o procedemento establecido no Real Decreto 1971/1999, do 23 de decembro...", circunstancias que cumpre o reclamante.

O día 9 de novembro de 2016 presentou, a través do Rexistro administrativo da Subdelegación do Goberno na Coruña, unha solicitude de expedición ao seu favor, e redactada en castelán, da nova tarxeta acreditativa do seu grao de discapacidade, conforme ao único modelo normalizado para o efecto que ofrece a referida Orde e a Consellería de Política Social da Xunta de Galicia (achega copia da súa solicitude). Na súa parte final especificou, para xustificar a petición a súa tarxeta en castelán, o seguinte: "Dado que a tarxeta solicitado terá validez en todo o territorio do Estado (segundo o artigo 4, parágrafo 1.º, inciso inicial da Orde da Consellería de Política Social, do 20 de xullo de 2016: Diario oficial de Galicia n.º 147...), o solicitante pide que se lle expida a súa tarxeta en castelán, para poder utilizala fóra de Galicia (obviamente dentro do Estado Español)."

Transcorrendo máis de cinco meses sen recibir contestación algunha, o reclamante reiterou a súa petición mediante escrito do 20 de abril de 2017 á indicada Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade de Santiago de Compostela, solicitando que se lle remitise a tarxeta o máis axiña posible e expedida en castelán, para poder utilizala fóra de Galicia, pero dentro de España.

Transcorridos máis de seis meses desde a primeira solicitude, o reclamante chamou por teléfono, o día 24 de maio de 2017, á propia Dirección Xeral en Santiago de Compostela, onde foi atendido polo Xefe de Sección do Departamento encargado da emisión das devanditas tarxetas quen manifestou ao reclamante que ían tardar en expedir a súa tarxeta (sen apuntar sequera unha data aproximada de obtención efectiva), debido a que aínda se estaban tramitando as peticións formuladas no mes de outubro de 2016. Pero, sobre todo, recalcou que non se lle ía a expedir a tarxeta en castelán, de ningunha maneira, porque "todas as tarxetas expídense en galego".

A pesar de que o reclamante explicoulle con insistencia os argumentos expostos para a súa obtención en castelán (e en especial as complicacións que entraña usar noutras Comunidades Autónomas unha tarxeta redactada exclusivamente en galego), reiteróuselle varias veces que non se lle emitiría en castelán, nin tampouco de forma bilingüe. Suxeriuse ao reclamante que utilizase no seu lugar, fóra de Galicia, o certificado emitido orixinalmente, o cal -como se pode comprobar- figura redactado integramente en galego.

Ante isto requirimos informe a esa Consellería, que xa nola remitiu. Na información achegada só faise referencia á preocupación do reclamante polo atraso na tramitación da súa solicitude de expedición da tarxeta acreditativa da condición de persoa con discapacidade, pero nada se di da súa petición expresa de que sexa emitida en castelán.

O informe da consellería sinala que a unidade competente para a tramitación desta solicitude -tendo en conta de que o solicitante é unha persoa con discapacidade recoñecida

con anterioridade á data de entrada en vigor da Orde do 20 de xullo de 2016 pola que se crea a tarxeta acreditativa do grao de discapacidade e regúlase o procedemento para a súa obtención (DOG no 147, do 4/8/2017)–, é a Subdirección Xeral de Dependencia e Valoración da Discapacidade.

Efectivamente, segundo o artigo 21.2 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do Procedemento Administrativo Común das Administracións Públicas, o prazo máximo para resolver un procedemento administrativo é de 6 meses, en ausencia de determinación dun prazo inferior na norma reguladora do procedemento.

No informe da consellería ponse de relevo que o interesado presentou a súa solicitude no mes de novembro de 2016. Actualmente estanse tramitando as solicitudes con data de entrada no rexistro correspondente ao mes de outubro do 2016, motivado polo elevado volume de solicitudes que tiveron entrada desde a data de entrada en vigor da Orde reguladora deste procedemento (5/8/2017) ata o mes de novembro de 2016, circunstancia que fai que a expedición das tarxetas se demore máis do desexado. As solicitudes están a tramitarse por orde de entrada no rexistro correspondente.

Con todo no informe da consellería maniféstase que este feito non supón ningunha diminución de dereitos para o interesado, xa que ata o momento en que reciba a súa tarxeta pode acreditar a súa condición de persoa con discapacidade para facer uso dos beneficios que procedan mediante o certificado que obra no seu poder.

ANÁLISE

Á vista do contido do escrito de queixa, da documentación achegada pola persoa que promoveu este expediente e do que se manifesta no informe da administración, é preciso facer as seguintes consideracións:

Do informe despréndese que a administración non parece ser consciente de que o que se solicita (á marxe da demora que poida sufrir a expedición das tarxetas) é que a tarxeta se expida en castelán. Polo menos, nada se indica no informe sobre esta cuestión. De igual modo, e poñendo de manifesto a consellería que pode utilizar o certificado que xa posúe para acreditar a súa condición de persoa con discapacidade, nada se di tampouco sobre o feito de que tales certificados expídense en galego.

É dicir, a Consellería de Política Social dá unha explicación só ao feito de que a expedición das tarxetas acreditativas da condición de persoa con discapacidade está a demorarse polo volume de solicitudes, e suxire utilizar o certificado que xa se posúe. Pero nada di sobre un aspecto esencial da solicitude que é a emisión da tarxeta en castelán.

Esta solicitude, con todo, está plenamente fundada en Dereito. A propia Orde do 20 de xullo de 2016 manifesta que, co fin de que as persoas con discapacidade legalmente recoñecida poidan acreditar de forma áxil e práctica ante terceiras persoas o seu grao de discapacidade e facilitarlles así o acceso a determinados servizos que poidan mellorar a súa calidade de vida a través dun instrumento máis práctico e cómodo, a presente orde crea a tarxeta acreditativa de grao de discapacidade en Galicia.

A propia Orde remítese ao Real Decreto 1971/1999, do 23 de decembro, de procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de minusvalía, cuxo obxecto é, precisamente, que a valoración e cualificación do grao de minusvalía que afecte á persoa sexa uniforme en todo o territorio do Estado, garantindo con iso a igualdade de condicións para o acceso do cidadán aos beneficios, dereitos económicos e servizos que os organismos públicos outorguen. Por tanto, o tarxeta acredita unha situación homologada e uniforme en todo o territorio do Estado, sen que sexa preciso unha nova valoración e cualificación do grao de minusvalía e un novo procedemento de acreditación cando o seu titular se despraza a outra comunidade autónoma.

O propio artigo 4 da Orde do 20 de xullo de 2016 declara que a tarxeta acreditativa do grao de discapacidade é un documento persoal e intransferible que acredita o recoñecemento do grao de discapacidade recoñecido ao seu titular e serve de documento substitutivo, para todos os efectos, da resolución pola que se recoñece dito grao, tendo validez en todo o territorio do Estado.

Por este motivo, resúltalle aplicable o artigo 15.2 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do Procedemento Administrativo Común das Administracións Públicas (que reitera o anteriormente preceptuado polo art. 36.2, parágrafo 1.º da Lei 30/1992, do 26 de novembro), "Nos procedementos tramitados polas Administracións das Comunidades Autónomas (...), o uso da lingua axustarase ao previsto na lexislación autonómica correspondente". Conforme ao art. 5.º, apartado 4 do Estatuto de Autonomía para Galicia (aprobado por Lei 1/1981, do 6 de abril), "Ninguén poderá ser discriminado por razón da lingua."

Conforme ao apartado 3 do citado art. 15 da Lei 39/2015, "A Administración Pública instrutora deberá traducir ao castelán os documentos, expedientes ou partes dos mesmos que deban surtir efecto fóra do territorio da Comunidade Autónoma e os documentos dirixidos aos interesados que así o soliciten expresamente" (en idéntico sentido, o art. 36.2, parágrafo 2.º da Lei 30/1992).

Dado que a tarxeta pode ser utilizada en todo o territorio do Estado e que o certificado ao que substitúe tamén está emitido en galego, poden ocasionarse prexuízos aos interesados se só está expedida en galego.

Con todo, o artigo 12 da Orde do 20 de xullo de 2016 sinala que a tarxeta acreditativa de grao de discapacidade terá un formato único conforme ás características e modelo establecido no anexo I desta orde. E en dito Anexo I indícase como idioma de emisión exclusivamente o galego. Esta circunstancia pode prexudicar o dereito garantido polo Real Decreto 1971/1999, do 23 de decembro sobre a igualdade de condicións para o acceso do cidadán aos beneficios, dereitos económicos e servizos que os organismos públicos outorguen e afectar á súa propia operatividade en todo o territorio do Estado.

CONCLUSIÓN

Por todo o sinalado ata agora considérase necesario, en aplicación do disposto no artigo 32.1 da Lei 6/1984, do 5 de xuño, do Valedor do Pobo, facer chegar a esa Consellería de Política Social a seguinte recomendación:

Que a Consellería de Política Social adopte as medidas necesarias para que a tarxeta acreditativa do grao de discapacidade se emita en versión bilingüe ou, na súa falta, que se emita tamén en castelán, se así o solicita o interesado, en aplicación do precepto que ordena ás administracións públicas instrutoras dos procedementos que traduzan ao castelán os documentos que deban surtir efecto fóra do territorio da Comunidade Autónoma e os documentos dirixidos aos interesados que así o soliciten expresamente (art. 15.3 da Lei 39/2015).

Agradézolle de antemán a acollida ao manifestado nesta resolución do Valedor do Pobo, e lémbrolle a necesidade de que no prazo dun mes (art. 32.2), dea conta a esta Institución da aceptación da recomendación formulada, no seu caso, e das medidas adoptadas para darlle efectividade, tamén se é o caso.

Ademais, facémolle saber que, en aplicación do principio de transparencia, a partir da semana seguinte á data na que se ditou a presente resolución, esta incluírase na páxina web da institución.

Debo lembrarlle tamén que, ao amparo da lei reguladora desta institución, o seu artigo 33 prevé que, se formuladas as súas recomendacións, non obtivese resposta ou, nun prazo razoable, non se producise unha medida adecuada ao suxerido, o Valedor do Pobo poderá poñer os antecedentes do escrito e as recomendacións efectuadas en coñecemento do

conselleiro do departamento afectado ou da máxima autoridade da Administración Pública galega.

Se tampouco obtivese unha xustificación adecuada, incluírá tal asunto no seu informe anual ou especial con mención dos nomes das autoridades ou funcionarios que persistan naquela actitude, especialmente nos casos en que, considerando o Valedor do Pobo que era posible unha solución positiva, esta non se conseguiu.

O principio de publicidade das resolucións desta institución refórzase no artigo 37 da Lei 6/1984, cando prevé que o Valedor do Pobo, no seu informe anual ao Parlamento de Galicia, dará conta do número e tipos de queixa presentadas; daquelas que foron rexeitadas e as súas causas, así como das que foron obxecto de investigación e o seu resultado, con especificación das suxestións ou recomendacións admitidas pola administración pública galega.

Saúdalle atentamente.

Milagros María Otero Parga
Valedora do Pobo